

KD 31/7-1999

TRO TIL TIDEN

Sikken en ødselhed!

9. søndag efter trinitatis,
Lukas 16, 1-9

AF KAI KJÆR-HANSEN

teol. dr.

Lignelsen om den såkaldte uærlige godsforvalter har givet fortolkere og præster mange grå hår i hovedet. Hvordan kan en bedrager være et forbillede for Jesu disciple? Han - godsforvalteren - afskediges på gråt papir på grund af ødselhed med sin herres ejendom. Og ikke nok med det. Som sin sidste handling - og for at redde sit eget skin - foranstalter han, at der rettes i kreditorernes gældsbevis, så de kommer til at skyldte hans herre mindre. Og dette bedrageri roses godsforvalteren så for!

Det er nu næppe bedrageriet, som manden roses for, men at han handler og sikrer sig mod den truende kata-

strofe. Når et menneske hører budskabet om Guds truende dom, skal det også handle klogt. En sådan pointe hører også med til Jesu budskab, altså talen om Guds truende dom og kravet til mennesker om at handle derefter. Forstået sådan er lignelsen et balancerende modstykke til lignelsen om den fortabte søn, som er fortalt umiddelbart forud i kapitel 15.

Men man kan også forstå lignelsen om den uærlige godsforvalter netop som en fortsættelse af lignelsen om den fortabte søn - og hvor temaet er det samme: ikke dom, men nåde. Den fortabte søn ødslede sin formue bort i et udsvævende liv. Godsforvalteren ødslede sin herres ejendom bort. I beretningen om den fortabte søn viser faderen ødselhed ved at løbe sin søn i møde, falde ham om halsen og kysse ham. Hvilken ødselhed med tilgivelse og nåde fra faderens side.

Sådan er Gud mod syndere!

Gad vide, om beretningen om den såkaldte uærlige godsforvalter ikke er et appendix hertil? En beretning om mennesker, der ødsler deres liv bort - det der tilhører Gud - og hvor

Gud alligevel - trods alt - er ødsel med sin tilgivelse og nåde.

Der var nemlig engang - siger Jesus efter denne tolkning - en rig godsejer. Han var retfærdig og retskaffen, men også mild, og han havde et godt omdømme blandt folk, som havde stor gæld til ham. Han får underhånden at vide, at hans godsforvalter ødsler hans ejendom bort. Hans retskaffenhed siger ham, at godsforvalteren skal straffes og sendes i fængsel. Men han lader nåde gå for ret. Ganske vist afskediges godsforvalteren på stedet, men hans herre undlader at indlede en retssag, der kunne have sendt godsforvalteren i fængsel. Godsets herre gør ikke krav på godtgørelse for sine tab, og han har ikke travlt med at udbasunere i landsbyen, at han har afskediget sin godsforvalter.

Over for sin herre forsøger godsforvalteren ikke at undskyldte sig. Han erkender, at det er retfærdigt, at han afskediges. Men han har også forstået signalet, det nemlig, at han har en mild og nådig herre. Hans herre kunne jo have fået ham i fængsel.

Nu må jeg prøve min herres nåde - hvor langt rækker den egentlig, siger godsforvalteren. I landsbyen er det endnu ikke blevet kendt, at han er afskediget. Han indkalder nogle skyldnere til et møde. Han agerer, som om han stadig handler på sin herres vegne. Skyldnerne er derfor ikke medskyldige i bedrag. Nedskrivningen af gælden ser de som nåde og godhed fra deres herres side - formidlet af godsforvalteren.

Du skylder 100 ankre olie, siger han til en. Her er dit gældsbevis, siger han så. Husk, jeg handler på min herres vegne. Skriv 50. Min herre er en nådig herre!

Du skylder 100 tønder hvede, siger han til en anden. Husk, jeg handler på min herres vegne. Skriv 80. Min herre er en nådig herre!

Herefter tager godsforvalteren mod til sig og gør, hvad hans herre har forlangt af ham: han går hen til ham, lægger gældsbeviserne på bordet: de er overstregede, og der står et mindre beløb end tidligere.

Fra landsbyen høres nu musik. Man fester over den nedskrevne gæld

og over, at man har en så mild herre oppe på godset. Og herren forstår sammenhængen mellem de nedskrevne gældsbeviser og musikken fra landsbyen.

Skal han gå ned i landsbyen, få musikken til hans ære stoppet og forklare sagens rette sammenhæng? Når alt kommer til alt, så er han jo mild. Opskriver han nu beløbet på gældsbeviserne til de rette tal, vil han kun fremkalde vrede. Og han vil ikke længere have det ry, at han er den milde.

Du har vundet, siger han til sin godsforvalter. Du handlede klogt. Du stolede på min gavmildhed. Og Jesus siger: denne verdens børn handler langt klogere over for deres egne, end lysets børn gør.

For lysets børn glemmer alt for ofte, at Gud er ødsel med tilgivelse.

Følges denne tolkning, skal man skrive »Herren« i vers otte med lille »h« - og forstå det som et udsagn af godsets herre - og lade vers ni være optakten til det næste afsnit, som i sig selv danner optakt til lignelsen om den rige mand og Lazarus.